

TESTIMONI DE CÀRREC
VINT ANYS AL SERVEI DE CATALUNYA (1993-2012)

JOAQUIM NADAL I FARRERAS

TESTIMONI DE CÀRREC
VINT ANYS AL SERVEI DE CATALUNYA
(1993-2012)

Proa

Proa
Col·lecció Perfils

Primera edició: gener del 2014

© Joaquim Nadal i Farreras, 2014

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions SLU, Proa
Pedro i Pons, 9-11
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-440-0
Dipòsit Legal: B. 28.752-2013
Composició: Víctor Igual, SL
Impressió: Reinbook

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

ÍNDEX

PRÒLEG _____	11
1. EL CAMÍ CAP A LA POLÍTICA NACIONAL _____	17
1.1. D'alcalde a diputat. Arrencada amb el peu canviat. 1984 _____	18
1.2. De diputat a candidat. Una visió de conjunt _____	23
2. LA LABORIOSA GESTACIÓ D'UN CANDIDAT. FULLS D'UN DIETARI POLÍTIC (1993-1995) _____	51
2.1. La melancolia socialista. Cap al Congrés de Sitges (1993-1994) _____	54
2.2. El Congrés de Sitges. Crisi i reconstrucció _____	116
2.3. La ressaca del Congrés. Una corrua de candidats. Propostes en suspens _____	149
2.4. Candidat exprés (25 de juliol de 1995 / 19 de novem- bre de 1995) _____	179
2.5. CiU perd la majoria absoluta. Les eleccions, la nego- ciació, la investidura _____	206
3. GOVERN I OPOSICIÓ (1995-1999) _____	231
3.1. Les relacions del Govern i l'oposició _____	234
3.2. Cap al VIII Congrés del PSC. Passar pàgina (11-13 d'oc- tobre de 1996) _____	238
3.3. La nova agenda política, 1997-1999. Preparant el retorn _____	242

4. ASSAIG DE GOVERN FORA DEL PALAU (1999-2003) _____	251
4.1. Guanyar i no governar _____	251
4.2. El fantasma de la sociovergència _____	257
5. ASSAIG DE CÀNTIC EN EL PALAU. ELS GOVERNS DE PROGRÉS (2003-2010) _____	265
5.1. Fulls de dietari (2003-2007) _____	269
5.2. Arribada al Govern. La formació d'un gran equip (desembre 2003-desembre 2010) _____	485
5.3. Primera ensopagada. Carod a Perpinyà (gener- febrer, 2004) _____	492
5.4. La dimissió de Miquel Sellarès (abril-maig, 2004) _____	495
5.5. La terra tremola i el país també. La crisi del Car- mel (gener-juny 2005) _____	499
5.6. Nota de viatge (maig, 2005) _____	514
5.7. Una visió de la Presidència. L'ajornament reiterat de les crisis de Govern _____	515
5.7.1. La crisi de Govern avortada (març-octubre de 2005) _____	520
5.7.2. La primera crisi de Govern efectiva i real (abril de 2006) _____	528
5.8. ERC surt del Govern (maig de 2006) _____	531
5.9. Govern i partit, carta a Ernest Maragall (2006) _____	539
5.10. Generalitat-Estat, una relació tempestuosa des del prisma de Política Territorial (2003-2010) _____	544
5.11. Un viatge a Roma. Entrevista al Vaticà (22 de se- tembre de 2006) _____	559
5.12. Catalanisme i infraestructures. Els fonaments ter- ritorials de la nació _____	565
5.13. Fulls de dietari (2008-2009) _____	569
5.14. L'ombra feixuga de la corrupció. Notes personals sobre el cas Pretòria (2009-2010) _____	581
5.15. Entre la vida i la mort. Antoni Farrés, Jaume Curbet, Pepa Bouis (2009-2010) _____	598
5.16. L'Estatut de 2006. Negociació, aprovació i crisi _____	608

6. FINAL D'ETAPA (2010-2012) _____	639
6.1. Fulls de dietari 2010-2012 _____	640
6.2. Eleccions i investidura. Una visió personal (desem- bre de 2010) _____	694
6.3. Del dret d'autodeterminació al dret a decidir (2010-2012) _____	701
6.4. El cas Maragall. Ernest, l'autèntic Maragall _____	709
6.5. El declivi de la primera força política de Catalu- nya. El retrocés del PSC del X Congrés al XII Con- grés (2004-2008-2011) _____	717
6.6. Final precipitat (setembre-desembre de 2012). La legislatura més curta _____	732
NOTA FINAL _____	739
ÍNDIX ONOMÀSTIC _____	741

PRÒLEG

Sóc massa jove encara per escriure unes memòries i ja sóc massa gran per fer una aproximació científica o un tractat de ciència política aplicat a una etapa concreta de la història contemporània de Catalunya. El sentit d'aquest llibre és més elemental. És un testimoni presentat en forma de teixit laboriós. He concebut l'estructura del llibre com els fils que es van alternant entre la trama i l'ordit en la tasca del teler. El fil prim de la memòria es va descabdellant primer, abans dels grans apartats, en unes notes cronològiques que procedeixen dels apunts del meu dietari. Tinc anotacions des de 1970, primer molt disperses i, amb el temps, cada cop més sistemàtiques i amb una elaboració més madura. Aquesta és la matèria primera que nodreix els apartats anomenats «Fulls de dietari». Després es van encadenant, de forma transversal, apartats temàtics, autèntics capítols singulars que desgranen un tractament monogràfic d'un tema; en aquests apartats temàtics hi intercalo, també, quan em sembla adient i aclaridor, les corresponents i específiques anotacions dels dietaris. És així com es va ordint i omplint una trama que emmarca i aguanta el conjunt del relat.

He triat un marc cronològic molt determinat que va des de l'any 1993 fins al 2012. Faig una incursió prèvia a les primeres passes que em van portar a ocupar un escó al Parlament de Catalunya des de 1984, i tot l'enrenou que es va desencadenar

a l'hora d'haver de decidir sobre la compatibilitat amb la meva condició d'alcalde. Com és ben sabut, no vaig pas ser un cas únic, però sí que ho vaig viure d'una manera que no m'era gens indiferent; potser per primera vegada vaig patir a fons a l'hora d'encarar-me amb una decisió.

Ara bé, 1993 és l'any que comença a agafar gruix un dietari polític específic elaborat com a relat del procés que m'havia de portar a la candidatura del PSC a la Presidència de la Generalitat i tot el que va comportar amb posterioritat. El gruix essencial d'aquest llibre és la història, tal com jo l'he viscuda i tal com l'he sentida, d'aquesta candidatura, de les seves conseqüències i del paper que des d'aquell moment em va tocar de fer en la política catalana, com a president del grup parlamentari del PSC (1995-1999), com a portaveu del mateix grup (1999-2003), com a conseller dels governs dels presidents Pasqual Maragall i José Montilla (2003-2010) i, finalment, un altre cop com a president del grup parlamentari i cap de l'oposició (2010-2012).

El relat es tanca amb un darrer episodi que té lloc entre el setembre i el desembre de 2012. Al setembre, amb els canvis en la direcció del grup parlamentari socialista al Parlament de Catalunya, per decisió i iniciativa del primer secretari del PSC, Pere Navarro, i tot l'enrenou provocat per una situació incòmoda que em va posar al peu dels cavalls i de la qual no més vaig sortir després de debatre'm amb mi mateix i de prendre una decisió personal, no sempre avalada i gens volguda per la direcció política del PSC. El meu partit m'acabava de rellevar de les responsabilitats polítiques i de direcció del grup parlamentari que comportaven, a més, la meva adscripció, per raó del càrrec, a la Comissió Executiva Nacional del PSC. Aquesta ultimíssima etapa es tanca el dia 17 de desembre de 2012, quan es constitueix el Parlament de la X legislatura. Quatre dies més tard, el 21 del mateix mes, i després de més de

trenta anys de serveis especials, em vaig reincorporar a la Universitat de Girona.

Convé, doncs, aclarir que justament perquè sóc massa jove per escriure unes memòries, aquest llibre té un contingut biogràfic parcial, si bé l'hauríem d'adscriure, d'una manera o altra, a la que s'ha convingut a anomenar literatura del jo. Finalment, però, he optat per fer un llibre en el qual hi ha més biografia que literatura; he fet poques concessions a la literatura i, en canvi, m'he concentrat en l'aportació de dades, informacions i notícies. He escrit més informació des de la subjectivitat que creació, i ho he fet, així, volgudament, amb un punt de contenció de les expansions líriques a les quals, a vegades, la vida em convida.

En realitat no hi apareix, o només ho fa molt subsidiàriament, la meua llarga etapa com a alcalde de Girona, iniciada el dia 19 d'abril de 1979 i acabada el dia 2 de gener de 2002. Aquesta peripècia pública, renovada durant sis eleccions consecutives, ha de merèixer un dia una incursió memorialística que encara no estic en disposició de fer. És el mateix que passa amb tota la dimensió acadèmica i universitària que, amb intermitències, he exercit des de la tardor de 1970 quan em vaig incorporar a la Universitat de Liverpool, els meus anys de docència a la UAB, amb responsabilitats administratives com a vicedegà de professorat a la Facultat de Lletres, i el breu període de 1978-1979 com a director del Col·legi Universitari de Girona, mentre el professor Jordi Nadal Oller, que n'era el director, va fer de professor visitant a la Universitat de Princeton. La meua elecció com a alcalde va acabar amb aquesta dimensió de gestió de la vida acadèmica, si bé vaig continuar uns anys amb la docència i, encara, em vaig veure amb ànim de fer unes oposicions a càtedra l'any 1987.

Aquest és el motiu pel qual deia que sóc massa jove per escriure unes memòries. Ho deia per deixar clar el caràcter

fragmentari d'aquest llibre. Fragmentari no vol pas dir provisional; simplement descriu un nivell d'aproximació en calent, en què les anotacions del moment dominen per damunt de l'elaboració i maduració posterior. He d'afegir també que, naturalment, m'aproximo als fets des d'una òptica i una tria molt personals i, com a tal, esbiaixada; que sovint parlen més els altres que jo mateix, però que fins i tot quan dono testimoni de les opinions d'altri és en la tria que he fet que hi ha una pulsio personal de la qual sóc exclusivament responsable.

Aquest llibre va néixer a partir d'una idea modesta amb la transcripció dels dietaris polítics del període de 1993 a 1995. Més endavant, i un cop coneguts aquests materials encara en brut, vam pensar amb els editors que tenia més sentit ampliar l'àmbit cronològic i buscar el pont amb el moment present, amb la més rabiosa actualitat, amb el moment de la transició darrera de la vida política parlamentària al retorn a l'activitat acadèmica, just quan la vida política del país tancava una etapa de tempteigs en l'autogovern i assajava, a les palpentes, una transició nacional de destí incert, però d'expectatives extraordinàries.

Vull insistir, doncs, que aquest llibre contempla i evoca els anys crucials de la meva dedicació a Catalunya, al país, als seus ciutadans i a la política nacional. Aquesta expressió indica el compromís inexcusable i indiscutible amb la nació. Catalunya, durant i després dels anys de Girona, ha estat el centre de la meva activitat política en el terreny parlamentari amb una continuïtat de vint-i-vuit anys, i en el terreny de les responsabilitats executives i de Govern durant una part d'aquests anys. Algú, encara ara, se sorprèn d'aquesta biografia dilatada i del fet que, malgrat els molts anys fent política activa i de representació, no m'he sentit mai cridat ni atret per la política espanyola. Mai no he escoltat els cants de sirena de Madrid, fins al punt que d'aquesta manca d'interès per saltar

a l'àmbit de la política en les institucions de l'Estat n'he fet un emblema i una bandera; no discuteixo, en absolut, els qui s'hi han dedicat, només faltaria. Afirmo, això sí, que a mi no m'ha interessat mai com una dedicació directa i que només m'ho he plantejat en funció de les pròpies responsabilitats exercides.

Situats, ara, en aquest punt de retorn a la universitat i de més perspectiva i distància de la quotidianitat política i en el moment històric transcendent i de canvi que viu el país, pot passar que no hi hagi proporció entre les esperances col·lectives que s'han congriat i les capacitats reals dels lideratges polítics per atendre-les i satisfer-les adequadament. Però si acabés passant que aquesta contradicció genera una nova frustració caldrà deixar constància de les passes que s'han fet, de les vacil·lacions i ambigüitats de tots plegats i, potser, fins i tot, de la manca de maduració política dels sentiments col·lectius expressats amb una extrema espontaneïtat.

Ha calgut, doncs, explorar més a fons totes les potencialitats cronològiques i temàtiques dels dietaris, transcriure'ls íntegrament, destriar i incorporar, fer inserts cronològics en els apartats temàtics. I ha calgut, també, un cop els materials han estat ordenats, entrar-hi a fons per tal de donar coherència i fluïdesa al conjunt, per fer llegidora una amalgama de testimonis que aporten reflexions del moment, en cada circumstància i refer-ne l'estil massa directe, sovint telegràfic, més d'una vegada massa sintètic i opac, i assegurar una comprensió lectora atractiva i estimulant.

Tothora m'hi ha ajudat el treball eficient i pacient de Lurdes Griñó, que coneix la meva manera de fer i de pensar i treballar millor que ningú. Sense la seva assistència hauria llançat més d'una vegada la tovallola, i si finalment hem arribat a bon port ha estat perquè l'equip de treball que sempre hem format ha funcionat sense grinyolar i, així, hem anat fent

treballar el teler de la memòria i hem teixit un tapís de trama sòlida i ordit esponjós ple de suggeriments i evocacions que il·lustren aspectes de la nostra més estricta contemporaneïtat en la darrereria del segle xx i els primers compassos del segle XXI.

EL CAMÍ CAP A LA POLÍTICA NACIONAL

El dia 18 de desembre de 2012 vaig anar al Parlament a tornar les poques coses que em quedaven. La targeta de l'aparcament, la clau de la bústia, i pràcticament res més. Ja feia dies que havia tornat el portàtil que, en una legislatura de menys de dos anys, no havia cobert la seva amortització. Als despatxos que encara eren del Grup Parlamentari Socialista hi vaig veure Miquel Iceta, Maurici Lucena i Jaume Collboni. Vaig baixar un moment al bar i vaig prendre una aigua amb Laia Bonet, que també havia vingut a tornar les darreres pertinences, i que igualment deixava el Parlament. El dia abans, di lluns 17, s'havia constituït el Parlament de la X legislatura, i en aquell mateix moment jo havia deixat la meva condició de diputat. El dimarts 18 vaig sortir per la porta del Parlament una mica més a poc a poc que altres dies; em vaig girar cap a la façana i vaig estar segur que trigaria a tornar-hi. No ho feia amb cap recança. Els esdeveniments, que s'havien precipitat el 3 de setembre quan Pere Navarro em va comunicar que volia canviar la direcció del grup i que ens substituïa a mi, a Miquel Iceta i a Laia Bonet, m'havien deixat un mal regust, i si tenia clar, des de feia temps i molt abans, que l'etapa de la vida parlamentària s'acabava, a patir d'aquell moment vaig saber del cert que quan es convoquessin eleccions, i això passaria molt aviat, optaria per retirar-me de la primera línia de la vida política. Sabia que guanyaria llibertat i sentit crític, i

que em podria mirar les coses sense tanta implicació i amb un punt més de distància. Així, doncs, en el moment de sortir del Parlament per darrera vegada es tancava una llarga etapa de la meva vida que s'havia iniciat vint-i-vuit anys abans. Aquest és el punt de partida d'aquest llibre, emmarcat per dues dates rellevants, l'inici i el final d'una llarga trajectòria com a diputat. Esmento el final per enllaçar amb el principi.

1. 1. D'ALCALDE A DIPUTAT. ARRENCADA AMB EL PEU CANVIAT. 1984

Vaig entrar com a diputat al Parlament de Catalunya en la segona legislatura, en una sessió de constitució que va tenir lloc el dia 17 de maig de 1984, després de les eleccions celebrades el dia 29 d'abril d'aquell any. Feia escassament cinc anys que els ciutadans de Girona m'havien elegit alcalde de la ciutat, i només en feia un que m'acabaven de renovar la confiança amb una aclaparadora majoria. Tot just començava una nova dimensió de la meva activitat política concentrada fins aquell moment en el municipalisme. Sense interrupció he estat diputat durant vint-i-vuit anys. Més dels vint-i-tres en què també vaig ser alcalde de Girona i molt més que els set que he estat conseller de la Generalitat.

L'èxit en les eleccions municipals de 1983 va fer creure a la direcció del PSC que els alcaldes havíem de ser diputats. Però el que el partit volia la llei no ho permetia d'una manera directa. La condició d'alcalde ens feia inelegibles, si bé no eren càrrecs incompatibles.

La meva arribada al Parlament va ser, doncs, una mica singular i en molts aspectes no va ser ni còmoda ni pacífica. No es va concretar fins després d'un debat ampli i una polèmica molt intensa, que va donar lloc a un posicionament meu molt

ben documentat i subscrit amb data de 27 de febrer de 1984, i que reproduïxo íntegrament aquí perquè em sembla que conté reflexions de molt interès i de molta actualitat:

Problemes al voltant de la candidatura al Parlament

1. La desconfiança en els polítics

Sigui quina sigui la realitat política al voltant de la meua presentació la veritat és que ha generat un sentiment creixent de desconfiança en la paraula del polític i en la generalització segons la qual els polítics fan sempre el que més els convé sense escoltar raons de coherència.

2. El desprestigi de les institucions

Sigui quina sigui la litúrgia que calgui fer per a la substitució i posterior reelecció és evident que deixa en entredit els mecanismes de funcionament normal de la vida municipal. El respecte que es pugui haver anat guanyant respecte a la institució municipal pot rebre una seriosa patacada.

3. L'opinió gironina i la pressió ambiental

Poca gent, fins i tot del partit, veu bé que l'alcalde de Girona es presenti. Això és el que es diu a tota la ciutat i els comentaris van des de la gent que ho lamenta sincerament i no se'n fia, fins els que se senten maliciosament enganyats. Aquest ambient poc contrarestat crea una pressió moral fortíssima i afegeix elements a favor d'una decisió negativa. Algun militant ha afegit, en els seus comentaris, el fet negatiu de la presència d'un meu germà a les llistes. La premsa, per la seva banda, no ha aixecat un sol dit per entendre el problema i ha silenciado obertament, en canvi, el cas d'Arcadi Calzada.

4. L'opinió negativa del grup municipal

De moment he pogut consultar nou dels quinze regidors. Dos són un «no» rotund a seques. Un, un «sí» a seques. Dos més

són «no» amb informacions addicionals; un d'ells diu que és «èticament improcedent i políticament inconvenient» i un altre que creu que podria fer que se'm considerés un escalador i un defraudador; val a dir que un d'aquests dos darrers és membre de l'Executiva de Federació. Hi ha dos «no» més amb algun matís, i dos «no» amb matís favorable si hi hagués plena seguretat.

5. *Un cert abandonament de les tasques municipals*

Determinats sectors de la societat gironina comencen a percebre —amb raó o sense— un cert distanciament i abandonament de la gestió municipal i una pèrdua d'accessibilitat de l'alcalde. Alguns veuen, fins i tot, esclatxes a engrandir en aquest punt. Són sectors minoritaris i marginals, però és veritat que la gent veu una menor disponibilitat municipal i una pèrdua de gestió immediata.

6. *El precedent Vidal i Gayolà*

En el cas de Girona, el fracàs de Vidal és un element a tenir en compte, no pas per por de repetir l'experiència, sinó amb la voluntat d'evitar de crear les condicions perquè sembli que es pot produir. Joan Vidal és, per altra banda, el cap de l'oposició municipal, i malgrat que ara es troba molt acorralat no crec que desaprofiti els plens de la presumpta dimissió i posterior reelecció per intentar sortir de l'aïllament.

7. *Els dubtes d'Arcadi Calzada*

En el cas de Girona un altre element a considerar és el fet que el cap de llista de CiU sigui Arcadi Calzada. De moment no és segur. Però qualsevol situació seria bona menys que ell no es presentés i jo sí. La situació a la inversa podria ser aprofitada políticament.

8. *Aspectes positius*

En cas deixo de banda la consideració de la importància i els aspectes positius que pot tenir per al partit la meva presentació. Però he volgut pensar en el partit a curt i a llarg termini i no hi veig compensacions polítiques suficients.

9. *Resposta negativa*

Un cop passat el debat del 28 de febrer i perduda la compatibilitat penso que hauré de dir que no.

10. *Propostes possibles*

Joan Cals, Joan Gaya, Miquel Fañanàs, Jaume Sobrequés.

En tot cas jo podria prendre el compromís a fons de fer un parèntesi en la tasca municipal i dedicar mitja jornada a treballar per a la campanya i a participar en tots els actes que es veiés convenient.

Finalment, és indiscutible que el tema clau és el jurídic. Ningú no posava en dubte el procediment, que semblava molt senzill, fins que el secretari de l'Ajuntament de Girona va emetre el seu informe. A partir d'aquest moment els tècnics del partit s'han mobilitzat i tots han coincidit a considerar l'informe exagerat i poc fonamentat. Amb tot, es dibuixa una complicació litúrgica inevitable que els tècnics del Ministeri d'Administració Territorial voldrien obviar amb una Ordre ministerial: el número de les successives eleccions i renunciacions. En definitiva, és clar que si ningú no impugna no passa res, però també ho és que a Girona i amb una oposició acorralada potser és un risc que no podem córrer.

Joaquim Nadal i Farreras,
Girona 27 de febrer de 1984¹

Aparentment, la qüestió era molt senzilla: el PSC volia que els alcaldes de Girona i Lleida, que governàvem amb majories àmplies i molt consolidades després de les eleccions

1. Document mecanografiat amb un annex que és l'Informe del secretari de l'Ajuntament de Girona. Aquest informe, en el seu punt 5, diu: «Una renúncia seguida d'una nova elecció pot constituir un frau de llei sancionat amb la pèrdua del càrrec, com acte viciat de nul·litat, per falta de condició d'elegibilitat». Arxiu Municipal de Girona, Fons Joaquim Nadal i Farreras (JNF).

municipals de 1983, encapçaléssim les llistes respectives de les nostres demarcacions. Però la legislació electoral de l'època, que seria modificada amb posterioritat, establí la incompatibilitat, o més ben dit la inelegibilitat, per a la mateixa demarcació dels alcaldes d'aquell territori. Els tècnics del PSC volien que els alcaldes, com seria el cas a CiU, dimitíssim els nostres càrrecs d'alcalde, conservéssim la condició de regidors, féssim la campanya electoral, agaféssim la nostra acta de diputat i ens féssim votar alcaldes pels plens respectius de forma immediatament posterior. Era una maniobra estranya, i tant l'Antoni Siurana com jo ens hi vam negar. Però l'interès del partit era tan evident que davant la nostra negativa a dimitir ens van acabar proposant una fórmula una mica singular i que va donar lloc que l'anomenessin «cruzado mágico». Es tractava que cadascun de nosaltres, Siurana i Nadal, ens presentéssim per la demarcació de l'altre. Les nostres pròpies reticències van donar lloc a una solució una mica matisada, de manera que jo vaig anar de número dos a la llista de Lleida, que pel PSC encapçalava Pere Ayguadé, i Antoni Siurana va anar de número dos per Girona, a la llista que va encapçalar Emili Pallach. Coincidint amb uns anuncis molt populars de sostenidors de la marca Playtex, de seguida algú va tenir l'ocurrència, que va arrelar, de batejar la solució «el cruzado mágico», com ja hem dit abans, que era l'eslògan de l'anunci d'aquella marca.

Després, successivament, seria cap de llista per Girona a la tercera legislatura (1988-1992), la quarta (1992-1995), la setena (2003-2006), la vuitena (2006-2010) i la novena (2010-2012), mentre que a la cinquena (1995-1999) vaig encapçalar la llista de Barcelona com a candidat del PSC a la presidència de la Generalitat, i a la sisena (1999-2003) vaig anar de número dos per Barcelona a la llista que encapçalava Pasqual Maragall, i amb la qual el PSC va fer un molt bon resultat, va guanyar les

eleccions en vots mentre que la composició de la Cambra en escons va impedir que en aquella ocasió els socialistes assolís-sim el Govern de la Generalitat.

Aquest és, doncs, el marc cronològic ampli, el canemàs més obert, de la meva peripècia política parlamentària a Catalunya. Un període llarg, un munt d'intervencions i d'iniciatives, discursos, preguntes, interpel·lacions i respostes des del Govern quan va correspondre, i des del control al Govern com a oposició la major part del temps. De tot això, en queda constància escrita i testimoni oral. És en aquest context que adquireix actualitat el conjunt de documentació que he anat aplegant i recollint, i que en general constitueix testimoni documental amb connotacions personals d'una etapa crucial de la història contemporània de Catalunya. Del conjunt de la documentació es desprèn un relat amb molta substància, a cavall del testimoni personal, de l'elaboració doctrinal i del compromís polític.